

Una experiència irrepètible

Aquests dies se celebren actes en commemoració dels quinze anys de constitució de l'Assemblea de Catalunya, «una experiència irrepètible», que jugà un paper clau mentre funcionà, però que es dissolgué sense haver aconseguit tots els objectius proposats.

Josep M. Pascual

El 1969, l'any del nomenament de Joan Carles com a successor de Franco, cinc partits polítics catalans, Esquerra Republicana, Front Nacional, Moviment Socialista, Partit Unificat i Unió Democràtica, constituïen la Comissió Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya. Posteriorment, altres partits polítics s'afegiren a la Coordinadora, que també connectà amb moviments i organitzacions sectorials i de masses interessats en la lluita política per la democràcia. Coincidint amb les àmplies mobilitzacions que van produir-se amb motiu del Consell de Guerra de Burgos, l'any 1970, sorgiren per primera vegada rumors de constitució d'una Assemblea de Catalunya. La Coordinadora de Forces Polítiques elaborà la proposta de constituir una Assemblea que s'havia de convertir en la «més originalíssima experiència de lluita unitària que ha conegut Catalunya en la seva història recent» —**Josep M. Colomer**, Assemblea de Catalunya—.

Eren els primers mesos de

Josep Benet, Jordi Carbonell i Agustí de Semir.

1971 i ja s'havia constituït una Comissió preparatòria de l'Assemblea. S'elaboraren tres documents: «Cap a l'Assemblea de Catalunya» —més de 10.000 exemplars—, «Reflexions del treball de pre-Assemblea» i «Pel camí de l'Assemblea de Catalunya». Eren moments de forta discussió sobre punts polèmics (clarificació de la voluntat unitària, representativitat dels components de l'Assemblea, Països Catalans), que van concretar-se finalment en l'elaboració i la formulació d'una alternativa política explicitada en quatre punts —aprovat el 7 de novembre de 1971—: Llibertat, Amnistia, Estatut i Coordinació dels pobles peninsulars. Eren moments de reunions clandestines com les que mantingueren **Francesc Vila Abadal** i **Antoni Gutiérrez Díaz** en un bar del Passeig de Gràcia (La Punyalada) per elab-

borar els primers esborranys de la declaració política que, prèvia discussió i modificació, havia d'aprovar la Primera Sessió de l'Assemblea de Catalunya.

El 25 de maig de 1971 el primer intent de convocar l'Assemblea va quedar frustrat per la intervenció policial. Les mesures de seguretat preses eren molt complexes: controls, misatges col·locats en semàfors... La policia va detectar la reunió i, malgrat que el servei de filtratge va funcionar, foren detinguts **Josep Espar Tíoc**, **Marià Vila Abadal**, **Lluís Maria Sunyer** i **Miquel Esquirol**. Aquest primer intent s'havia de realitzar a l'església de Cristo Rey, un «bon nom» per relacionar-lo amb l'Assemblea de Catalunya. Si inicialment només certs sectors de l'església ajudaren i protegiren l'Assemblea, més tard alguns

ordes religiosos —Benets, Escolapis...—, a través dels seus òrgans oficials de coordinació, i a recer dels furs específics de què disposava l'església, facilitaren a l'Assemblea un sistema de torns que permetia donar sempre una resposta ràpida per a un servei d'emergència.

La primera sessió se celebrà, finalment, el 7 de novembre de 1971. El dia abans, dissabte, la comissió preparatòria informava que el local previst per a l'acte no estava disponible. Fou llavors que una delegació de la qual formava part **Agustí de Semir** anà a entrevistar-se amb **mossèn Juncà**, rector de l'Església de Sant Agustí al barri del Raval de Barcelona. La delegació es va mullar de valent mentre mossèn Juncà esperava sota els porxos de Sant Agustí amb un paraguai a la mà que li servia d'identificació.

La possibilitat de reunir-se a Sant Agustí es confirmà, i el 7 de novembre 300 persones s'aplegaven en aquella església sense que la policia les pogués interceptar com en l'ocasió anterior. El relat de com entraren 300 persones sense fer-se sospitoses és fonamental per comprendre com era la clandestinitat i com l'Assemblea de Catalunya va ser capaç de capejar-la.

La reunió s'havia de celebrar a les dues de la tarda i en aquella hora punta l'entrada de 300 persones hauria cridat fortament l'atenció. Així, començaren a entrar a partir de les 8 del matí, coincidint amb l'entrada de cada missa. Només tres persones sabien el lloc exacte de la reunió. Els assistents tenien una cita amb algú que els remetria a una segona cita, que, alhora, els duria a l'església de Sant Agustí. A fora hi havia una noia tocant música folk amb una guitarra; si duïa el jersei de color verd significava que tot anava bé, el jersei vermell hauria significat «girar cua».

Unes 300 persones van entrar entre les 8 del matí i les 2 de la tarda. Tots s'amagaven a l'interior del Temple, per escales i amagatalls fins a dalt del campanar. Acabada la darrera missa del migdia, mossèn Juncà tancà les portes de l'església.

La noia de la guitarra no era una altra que la dona del militant comunista **Carles Causa**. Per a molts, mai no s'ha sabut qui era aquesta noia, per a altres, la noia mereix un homenatge. L'homenatge a un heroi anònim de l'Assemblea de Catalunya.

Durant aquesta primera sessió s'aprovà la declaració final que in-

cloïa els quatre punts bàsics de l'Assemblea. La sortida del temple es va fer de manera semblant, fent-la coincidir amb l'acabament de les misses. Va ser una operació tan perfecta que, quan l'endemà els diaris francesos donaven la notícia, la policia i les autoritats governatives no se la creien i l'atribuïen a una mala informació de *Le Monde*. La mateixa nit del 7 de novembre, l'Assemblea de Catalunya convocà una roda de premsa que es va celebrar a casa de **Pere-Ignasi Fages**, periodista, director de cinema i diri-

Parròquia de Maria Mitjancera.

gent del Partit Socialista Unificat de Catalunya. Assistiren a la conferència diversos corresponsals i periodistes, alguns enviats de diaris italians. Així van comunicar-los la constitució de l'Assemblea de Catalunya. Una gravació de la roda de premsa va arribar fins al ministre de Governació, **Tomàs Garicano**, que la va fer escoltar per telèfon al governador civil de Barcelona, **Tomàs Pelayo Ros**. El govern negava que l'acte s'hagués celebrat. Les detencions provocades com a conseqüència de la roda de premsa posterior a la constitució de l'Assemblea de Catalunya demostren clarament fins a quin punt anava despistada la policia. **Alexandre Cirici** i **Marià Vila Abadal** van ser detinguts quan no havien intervingut en l'acte. Més tard, la policia es presentà a casa de **Pere Fages**, que pogué fugir corrents.

Algú del mateix edifici declarà llavors que ja s'havia adonat de la presència inusual de molta gent la nit del 7 de novembre al pis de **Pere Fages**, però que malpensadament l'havia atribuït a la declaració d'una sessió de cinema d'amagatotis.

Els cinc primers anys foren de gran expansió per a l'Assemblea de Catalunya. A causa de la forta repressió que posaren en marxa les autoritats, totes les activitats hagueren de fer-se clandestinament. Però, si la repressió dificultà tota la tasca, no va poder-ne impedir el funcionament. Entre el 1971 i el 1976 se celebraren onze assemblees permanents, algunes aprofitant fets diversos com, per exemple, quan l'any 1974, després de convocar un dinar homenatge a **Pere Quart** al Restaurant La Font dels Ocellets, en acabar l'acte el Secretari Permanent anà a reunir-se a casa la **Núria Pompeia**, que disposava d'una sala molt gran. En aquells moments l'Assemblea ja s'havia adaptat a la clandestinitat, i sobretot després de l'«enganxada» dels 67 a Sabadell s'havien extremat les mesures de seguretat. Era possible veure algú que entrava en un garatge amb un cotxe i en sortia al cap d'una estona, per una altra porta i amb un altre cotxe.

El primer acte de masses convocat per l'Assemblea de Catalunya va ser en ocasió del primer aniversari. El diari anunciava «Viatge a Ripoll, amb autocar...», a més de mà en mà i de boca en boca es passà la consigna adoptada per la IV Permanent. El dia 12 de novembre de 1972 a les carreteres dels voltants de Ripoll apareguren pintades de «Visca Catalunya». 3.000 persones es concentraren davant el Monestir. Voleïaren algunes banderes catalanes i se sentiren els primers crits de «Visca l'Assemblea de Catalunya».

L'arribada de la Guàrdia Civil i policia de la Brigada Social provocà moments de tensió. Hi hagué colps, detencions i corredisses fins al vespre, La mobilització havia estat un èxit.

Les ocupacions pacífiques contribuïren a sensibilitzar amplis sectors en la lluita per la democràcia. L'acte de Sant Cugat, el primer de maig del 73, que aplegà 8.000 persones, es convertí en la celebració més massiva que s'havia fet des de feia molts anys.

A més de les ocupacions democràtiques de Ripoll i Sant Cugat, l'Onze de novembre de 1973, 25.000 persones ocupaven Vic per celebrar el segon aniversari de l'Assemblea de Catalu-

nya i en solidaritat amb les 113 persones detingudes mentre eren reunides en la celebració de la VI Permanent a Santa Maria Mitjancera, al carrer d'Entença.

La detenció de 113 homes i dones, entre els quals hi havia persones de gran renom en el món artístic, cultural, polític, professional..., motivà una gran resposta de solidaritat: mobilitzacions, reunions, pintades. Quan al cap d'un any, el 8 de setembre de 1974, en ocasió de la VIII Permanent foren detingudes 67 persones més, només al cap d'unes hores la policia alliberava 50 dels detinguts, segurament per no provocar una nova ona de solidaritat.

Les paraules de **Josep Benet** sintetitzen aquest fenomen aparegut a la primera meitat de la dècada dels 70: «Ni arreu de l'Estat espanyol, ni al llarg de la història de Catalunya, no s'havia donat un organisme amb la força, el poder de convocatòria, la representativitat i el suport popular que té l'Assemblea de Catalunya».

Però aquesta causa exigí el sacrifici i la total entrega de molts ciutadans de Catalunya. **Miquel Sellarés** afirma ara: «Cada vegada que s'assistia a una reunió de l'Assemblea no se sabia si tornaries o si et detindrien. Per tant, a casa deixaves instruccions ben clares: adreces a fer desaparèixer, papers a amagar...»

L'adaptació a la clandestinitat i a la repressió també portava en ocasions a situacions paradoxals. **Lluís Maria Xirinacs** explica que, després que la policia el detingués a Maria Mitjancera amb el grup del 113, van ficar-lo en un cotxe cel·lular junt amb la **Magda Oranich**, amb **Josep Solé i Barberà** i d'altres. Com que ell era l'únic capellà, van acordar que els expliqués l'encíclica «Pacem in Terris» i així podrien dir a la comissaria que estaven units per parlar de Joan XXIII. Xirinacs explicava la «Pacem in Terris» a coneguts comunistes, mentre entre tots s'acaben d'empassar alguns papers que encara duïen a sobre després que els detinguessin a la Permanent.

Entre el 1971 i el 1976 l'Assemblea de Catalunya va aconseguir una dinàmica pròpia. Segons **Fèlix Cucurull** l'Assemblea de Catalunya va ser possible mentre hi havia un enemic comú, i quan va desaparèixer també va fer-ho l'Assemblea.

El que haurà de respondre la història és sobre l'encert o l'equivocació que l'Assemblea de Catalunya, «aquell exèrcit pacífic», es dissolgués abans que els seus objectius no s'haguessin acomplits. □

ACUSACIONS DELS SINDICATS

La mà de la patronal

Setanta-tres treballadores d'una cooperativa de Castelló de la Ribera han estat despatxades per no acceptar el canvi de la Seguretat Social al Règim Agrari. Un precedent que cap sindicat no accepta, en uns dies de dures negociacions.

A. Robles

Setanta-tres treballadores de la Cooperativa de Castelló de la Ribera, acomiadades per l'empresa per negar-se a passar del Règim General de la Seguretat Social al Règim Agrari, estan a l'espera que Magistratura fixe les indemnitzacions adequades en cada cas. Una sentència prèvia de la mateixa magistratura va declarar nul el comiat i va condemnar l'empresa a reintegrar de forma immediata les treballadores als seus llocs de treball i que se'ls abonés els salaris que havien deixat de cobrar.

Mentre l'empresa addueix que el canvi de règim es fa basat en motius econòmics i que les contraprestacions rebudes pels treballadors en el règim agrari no varien substancialment de les de la Seguretat Social, Matilde Alandes, representant de les afectades, assegura el contrari: «Incloses en l'Agrari ningú no ens garanteix el dret a l'atur, les prestacions en cas d'embaràs o accident laboral no existeixen, la jubilació només és efectiva a partir dels 65 anys i les cotitzacions d'aquesta assegurança són obligatòries, tingués treball o no».

El problema suscitat entre els cooperativistes ha traspassat els límits de l'empresa i ha donat lloc ja a diversos enfrontaments entre la població de Castelló. Per si no n'hi havia prou, la contractació de 150 treballadors en substitució de les acomiadades, totes elles incloses en el règim de la Seguretat Social i no en l'agrari, ha agreujat la situació. Mentre la posició de l'empresa s'afebleix davant l'opinió local, segons han manifestat les acomiadades, a causa de la contradicció que les noves contractacions suposen, els sindicats Comissions Obreres, UGT i CNT han convocat una vaga general en el sector per al dia 11. Tot plegat, en plena campanya citrícola i amb el conveni de col·lidors i manipuladors sobre la taula de negociacions, perquè les converses estan trencades des del passat divendres.

L'afer de la Cooperativa de Castelló de la Ribera començà el passat 12

de maig, quan Eduardo Ferrer, president de la Cooperativa, cita un grup d'empleades al seu despatx per indicar-los que si no es donaven de baixa en el règim general de la Seguretat Social i ingressaven en l'Agrari, no podrien treballar en la campanya citrícola assenyalada per al 16 d'aquest mes. Al cap de dos dies, Eduard Ferrer feia el mateix requeriment a la totalitat de les treballadores.

Arribat el dia 16, les setanta-tres empleades es personen en el centre de treball i Josep Alcover, gerent de l'empresa, els indica que no podien començar la faena. Només sis d'elles, que havien admès el canvi de règim en la Seguretat Social, inicien el seu treball. Les afectades, considerant de fet que la direcció de la cooperativa les havia acomiadades, acudeixen a Magistratura de Treball, la qual fa pública una sentència en la qual declara nuls els acomiadaments i condemna l'empresa a reintegrar els treballadors els seus llocs de treball i a abonar-los els salaris que havien deixat de cobrar.

En les diligències obertes per la Magistratura número sis de València sobre el cas s'especifica que, en visita cursada per la inspecció de Treball a la dita cooperativa, es va comprovar que 27 treballadors no estaven donats d'alta en la Seguretat Social i que la Tresoreria Territorial de la Seguretat Social havia emès un informe anteriorment negant el traspàs d'empleats d'aquesta cooperativa al règim agrari, indicant que aquests haurien de continuar en la Seguretat Social.

En ser notificada la sentència a l'empresa, aquesta, i mitjançant un acord sorgit per majoria en assemblea de socis, decideix desfer-se de les treballadores, inclús a costa de pagar les indemnitzacions que fixe Magistratura. Quan es coneguen les indemnitzacions, les treballadores decidiran si recorren o no al Tribunal Central de Treball.

Mentrestant, fonts sindicals han manifestat la seua por davant el fet que conflictes com els patits avui per la cooperativa de Castelló de la Ribera s'escampen en un futur a altres cooperatives. □